

УДК 340.111.5:061.2(477)

С. І. СУБОТА,

ад'юнкт Харківського національного університету внутрішніх справ

СУЧАСНІ НАУКОВІ УЯВЛЕННЯ ЩОДО ВЗАЄМОДІЇ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА І ПОЛІЦЕЙСЬКИХ СТРУКТУР

Проаналізовано сучасні наукові уявлення щодо взаємодії громадянського суспільства і поліцейських структур. Установлено, що в пошуках оптимальної моделі функціонування нової української поліції та взаємодії її з громадянським суспільством учені-правознавці підтримують єдину точку зору: модель «служіння суспільству» є найпридатнішою для сучасного етапу розвитку правової держави і громадянського суспільства.

Ключові слова: громадянське суспільство, суспільство, правоохоронні органи, поліція, міліція, поліцейські структури.

Subota, S.I. (2015), "Modern scientific ideas concerning the interaction of civil society and police structures" ["Suchasni naukovi uiavlennia shchodo vzaiemodii hromadianskoho suspilstva i politseyskykh struktur"], *Pravo i Bezpeka*, No. 3, pp. 103–108.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розбудови в Україні правової держави однією з актуальних проблем є пошук оптимальних засад взаємодії громадянського суспільства і держави. У даному контексті особливо гостро постає проблема взаємовідносин громадян із представниками державної влади, в тому числі з поліцією.

Останні десятиліття розвитку української державності характеризуються проведенням реформ у всіх основних сферах державного та суспільного життя. При цьому одним із актуальних напрямків реформування державного життя в нашій країні є побудова вітчизняної міліції (поліції) саме за «європейськими стандартами» [1]. Якісно нова поліція, яка як представник державної влади подолає наслідки негативного іміджу міліції, здатна буде відновити довіру громадськості до правоохоронних органів, закладе фундамент взаєморозуміння, співпраці, взаємодопомоги з інститутами громадянського суспільства у боротьбі зі злочинністю.

Стан дослідження. Аналіз наукової юридичної літератури щодо теоретичних наукових уявлень стосовно взаємодії громадянського суспільства та поліцейських структур свідчить про те, що у даному правовому полі існують два основні пошукові напрямки дослідницької думки. Перший напрямок віддзеркалює напрацювання науковців щодо громадянського суспільства (С. М. Гусаров, М. О. Баймуратов, Т. Ю. Дашо, В. М. Кравчук, М. П. Орзіх, В. Ф. Погорілко, Ю. М. Тодика, О. Ф. Фризький та ін.). Другий – присвячений проблемам оптимальної структури, форм методів, принципів функцій, організації та функціонування нової української поліції (О. М. Бандурка, І. П. Голосніченко, О. В. Джафарова, М. О. Свірін, О. О. Сосновик,

Г. О. Писаренко, О. С. Проневич, Л. М. Черненко та ін.). Звернімо окремо увагу на те, що зазначені напрямки частково перетинаються на галузевому рівні і досліджують окремі загальнотеоретичні аспекти взаємодії поліцейських структур і громадянського суспільства.

Проте теоретичні засади впливу громадянського суспільства на правоохоронну діяльність, а також практичні аспекти взаємодії громадськості і нової української поліції потребують, на нашу думку, спеціального загальнотеоретичного аналізу. У зв'язку з тим у цій статті автор поставив за мету проаналізувати сучасні наукові уявлення щодо взаємодії громадянського суспільства і поліцейських структур.

Виклад основного матеріалу. Проблема організації та функціонування нової української поліції є однією з актуальних у контексті пошуку оптимальних шляхів реформування органів внутрішніх справ. Саме структура та вид моделі функціонування поліції певною мірою обумовлюють її взаємозв'язки з громадянським суспільством.

У юридичній літературі, як правило, виокремлюють чотири моделі поліцейської служби, кожна з яких характеризується певними особливостями, моделлю поведінки працівників поліцейських структур, вимогами до діяльності поліції з боку держави та громадянського суспільства.

Однією з такого роду моделей поліцейської служби є модель «політик-спостерігач». Для даної моделі поліцейської служби є характерною певна політизація та репресивне спрямування діяльності поліції (міліції), низький фаховий рівень і неформальна особистісна поведінка персоналу [2, с. 23].

Слід окремо відмітити, що модель поліцейської служби «політик-спостерігач» існувала в окремих тоталітарних державах або окремих демократіях з інститутом шерифа упродовж XIX–XX ст. За подібних умов поліція (міліція) набувала негативного іміджу і була об'єктом нищівної критики з боку громадянського суспільства [2, с. 23].

Спираючись на зазначене, вважаємо за необхідне відмітити, що у такій моделі поліцейської служби, як «політик-спостерігач», поліція (міліція) залежить від впливу політичної кон'юнктури. Такий стан речей, на наш погляд, пояснюється видом державного (політичного) режиму країн, для яких є характерною зазначена модель поліцейської діяльності. Відповідно, поліція (міліція) при моделі «політик-спостерігач» розцінюється з боку громадськості як державний владний орган, який покликаний виконувати завдання і функції держави і лише в її інтересах.

Інша модель поліцейської служби – «юрист-професіонал». Для цієї моделі характерними є такі особливості: 1) визнання пріоритетності принципу верховенства права; 2) прагнення до захисту фундаментальних ліберальних цінностей, що забезпечує трансформацію «політика-спостерігача» у «солдата суспільства»; 3) компетентність, професіоналізм, почуття відповідальності та високі морально-вольові якості працівника поліції [2, с. 24].

Поведінка поліцейського у рамках зазначеної моделі функціонування поліції вичерпно врегульована нормативно, а оцінка ефективності службової діяльності персоналу здійснюється за об'єктивними показниками [2, с. 24].

Таким чином, від працівника поліції (міліції) у межах моделі «юрист-професіонал» вимагається не особиста відданість керівництву, як у моделі «політик-спостерігач», а захист фундаментальних ліберальних цінностей держави і суспільства, чітка реалізація нормативних приписів, визнання принципу верховенства права.

Іншими словами, працівник поліції у даній моделі є юристом-професіоналом, який стоїть на захисті закону і права. Він не охороняє інтереси держави чи громадянського суспільства, він служить праву.

Показово, що у межах моделі функціонування поліції «політик-спостерігач» поліцейські структури є «засобом» насадження державної влади, з їхньою допомогою влада утримується в руках діючих політиків. Натомість у рамках моделі «юрист-професіонал» працівники поліцейських структур реалізують приписи норм законодавства і виконують лише ті вказівки

керівництва, які відповідають праву і закону. Хоча у цьому контексті, на нашу думку, слід звернути увагу на те, що норми законодавства встановлюються державою.

Модель поліцейської служби «за можливістю раціоналізована» передбачає використання прагматичних науково обґрунтованих методів і способів. Працівник поліції (міліції) трансформується в аналітика, який розуміється у проблемах соціуму та пропонує оптимальні варіанти вирішення проблем охорони публічного порядку та боротьби зі злочинністю [2, с. 24–25].

Таким чином, у межах функціонування зазначеної вище моделі працівник поліції (міліції) є, так би мовити, аналітиком проблем суспільства. Він на підставі аналізу різних конкретних правових ситуацій пропонує громадськості оптимальний законний варіант вирішення проблеми.

Модель поліцейської служби «служіння суспільству» характеризується тим, що поліція (міліція) дотримується проактивної позиції, здійснює перманентний моніторинг і профілактику соціальної напруги, запобігає вчиненню правопорушень у контексті реалізації програм партнерства з населенням. Поява моделі «служіння суспільству» зумовлена необхідністю підвищення відповідальності поліції за безпеку окремих громадян та суспільства у цілому [2, с. 25].

Тобто вважаємо за необхідне підкреслити, що, по-перше, у межах моделі поліцейської служби «служіння суспільству» створюються та реалізуються спеціальні програми взаємодії поліцейських структур зі громадянським суспільством. По-друге, працівники поліції розглядаються як фахівці, які мають певний обсяг знань у галузі права і діють в інтересах гармонійного розвитку держави і громадянського суспільства.

Як наслідок, у межах функціонування зазначеної моделі поліцейський є не «спостерігачем», не «солдатом», не «аналітиком», який реалізує завдання у сфері відбиття загроз для охоронюваного суспільного блага та уповноважений на застосування примусу (репресії), а набуває статусу «учителя», який реалізує позитивну (підтримуючу) функцію. Особлива увага при даній моделі функціонування поліції (міліції) приділяється соціалізації персоналу поліції (міліції), формуванню образу непідкупного високопрофесійного поліцейського, який шанує людську гідність і виявляє готовність надавати допомогу населенню [2, с. 25–26].

Окремо звернімо увагу на те, що в науковій юридичній літературі останню модель визнають «комунальною». Такий стан речей, на наш

погляд, пояснюється тим, що діяльність поліції (міліції) у межах моделі поліцейської служби «служіння суспільству» зорієнтована на вирішення проблем обмеженої групи населення (територіальної громади) [2, с. 26]. Відповідно цілком закономірним є той факт, що поліцейські структури у межах реалізації цієї моделі формуються територіальними громадами для забезпечення своїх місцевих потреб.

На додаток до сказаного, на нашу думку, слід окремо підкреслити, що наведена вище класифікація сприяє більш чіткому розумінню покликання поліції (міліції), однак вона є умовною. В реальному житті вищезазначені моделі функціонування поліції (міліції) не існують у чистому вигляді. Для функціонування системи правоохоронних органів конкретної держави, як правило, характерними є властивості одразу двох або більше зазначених моделей. Такий стан речей, на нашу думку, пояснюється тим, що модель організації та функціонування поліції (міліції) конкретної держави є динамічним явищем. Вона розвивається і постійно змінюється у зв'язку з тим, що має забезпечувати потреби правової держави і громадянського суспільства, які також не є сталими, постійно еволюціонують.

Огляд сучасної наукової та навчальної юридичної літератури дає підстави зазначити, що в пошуках оптимальної моделі функціонування нової української поліції і взаємодії її з громадянським суспільством учені-правознавці підтримують єдину точку зору: «модель «служіння суспільству» є найпридатнішою для демократичних держав» [3, с. 641].

Так, О. С. Проневич вважає, що структурні підрозділи ОВС потребують реформування. При цьому науковець зазначає, що «... сенс реформування інституту поліції (міліції) України полягає у зміні концептуальних засад службово-оперативної діяльності, тобто відході від державно-орієнтованих пріоритетів і ствердженні філософії суспільно-орієнтованої проактивної діяльності» [3, с. 642].

Аналізуючи особливості функціонування моделі ОВС, О. С. Проневич вважає, що нова українська поліція має забезпечувати «публічну безпеку на локальному рівні» і вирішувати покладені на неї завдання у тісній взаємодії із населенням шляхом реалізації моделі Community Policing («служіння суспільству»). – С. С.). При цьому О. С. Проневич окремо підкреслює, що поліцейські структури мають надавати поліцейські послуги територіальній громаді конкретного локального рівня. І саме члени територіальної громади є споживачем і основним су-

б'єктом оцінювання ефективності діяльності поліції (міліції) [3, с. 642].

З огляду на зазначене маємо підстави констатувати, що О. С. Проневич відстоює позицію тісної взаємодії поліцейських структур і громадянського суспільства та його інститутів. Крім того, учений вважає, що поліцейські структури нової української поліції мають захищати (відстоювати) інтереси територіальних громад рівня, на якому вони функціонують. Основне їх завдання, покликання, призначення – служіння громадянам, суспільству.

Схожої точки зору щодо оптимальної моделі функціонування нової української поліції та взаємодії її з громадянським суспільством дотримується О. С. Юнін. На думку науковця, поліція являє собою комплексну багаторівневу систему з організаційно і функціонально розгалуженою досить відособленою структурою [4, с. 60]. І на сучасному етапі розвитку правової держави і громадянського суспільства в Україні одним із напрямків діяльності поліції є соціальна функція.

Учений-правознавець зазначає, що на практиці соціальна функція поліції має різні рамки й різноманітний характер, охоплюючи часом несподівані аспекти життєдіяльності держави. Проте забезпечення поліцією громадської безпеки є пріоритетним напрямком її діяльності і потребує від неї глибокого проникнення в громадське життя відповідно до його реалій [4, с. 62].

Тобто взаємодію поліцейських структур і громадянського суспільства О. С. Юнін розглядає саме у контексті забезпечення громадської безпеки. При цьому, аналізуючи процеси взаємодії поліції з громадянським суспільством, науковець веде мову про необхідність надання нею різноманітних послуг населенню та її соціалізацію.

Таким чином, маємо підстави відмітити, що, на думку О. С. Юніна, реалізація функції забезпечення громадської безпеки поліцією не можлива без її тісної взаємодії з населенням. У результаті взаємодії поліцейських структур з населенням у певній мірі відбувається їх зближення, яке характеризується, з одного боку, соціалізацією поліції, а з іншого – підвищенням довіри громадянського суспільства до неї.

Про «соціалізацію поліції» висловлюється й П. М. Астапенко; на його думку, сучасна поліція сприймається не як військовий та правоохоронний інститут, а як державний орган, діяльність якого пов'язана з наданням усебічної допомоги та послуг законослухняним громадянам у сфері громадської безпеки та порядку [5, с. 34–36].

У контексті аналізу тенденцій розвитку правової держави та громадянського суспільства Р. Д. Свон визначає роль поліцейських відомств у реалізації державних велінь таким чином: «поліція на певному етапі може стати суб'єктом виробництва й надання ряду благ і послуг населенню, обсяг яких, утім, прямо залежить від державного ладу й сукупності правових норм, що визначають сутність поліцейської діяльності» [4, с. 62; з посиланням на: 6, с. 78–85].

З огляду на зазначене маємо підстави відмітити, що Р. Д. Свон підтримує необхідність надання поліцією послуг населенню, тобто наголошує на необхідності тісної взаємодії громадянського суспільства з поліцейськими структурами.

На думку Т. Д. Гаврилюк, діяльність поліції, яка не орієнтується на громадськість, її можливості та потреби, не може бути ефективною, оскільки забезпечення контролю над злочинністю шляхом високого професіоналізму поліції не створює почуття впевненості у безпечному середовищі пересічних громадян, а брак живого спілкування з ними спричиняє подальше відчуження й незрозуміння між поліцією і громадськістю [7, с. 58].

Науковець підкреслює, що на сучасному етапі розвитку українського суспільства поліція має розглядатися як державний орган, що надає послуги населенню. У свою чергу, населення є клієнтом, замовником послуг, які надають поліцейські структури [7, с. 60]. З огляду на зазначене маємо підстави констатувати, що Т. Д. Гаврилюк відстоює позицію орієнтації діяльності сучасної української поліції на громадянина як головного «замовника та оцінювача» її роботи і автор наголошує на необхідності активізації процесів взаємодії поліції та громадянського суспільства.

При цьому вчена підкреслює, що, по-перше, взаємодія поліцейських структур і громадськості є одним із найоптимальніших та найефективніших напрямків діяльності поліції, оскільки врахування думок і побажань тих, заради кого функціонує поліція, дозволяє максимально врахувати їхні справжні потреби та своєчасно реагувати на них. По-друге, послуги поліції мають бути якісними та своєчасними, оскільки вона перебуває на службі в тих, хто її наймає та утримує [7, с. 62].

Функцію надання послуг населенню І. В. Крицак також вважає пріоритетною у системі основних функцій діяльності органів внутрішніх справ. Учений зазначає, що сьогодні вона виходить на перший план, оскільки повною мірою стосується всіх напрямів діяльності ОВС.

На думку І. В. Крицака, досліджувана функція вирізняється своєю оригінальною сутністю – «надання допомоги кожному, хто її потребує», відображаючи таким чином основне призначення поліції (міліції) – «служити кожній людині й захищати її права та законні інтереси» [8, с. 27].

Враховуючи вищевикладені точки зору щодо діяльності поліції (міліції) на сучасному етапі розвитку державності в Україні, маємо підстави підкреслити, що в юридичній науковій літературі ті вчені, які не ведуть мову про обрання моделі функціонування поліції «служіння суспільству», одним із пріоритетних напрямків діяльності поліцейських структур і їх сутнісним призначенням визначають необхідність її соціалізації, орієнтацію поліцейських структур на функцію надання послуг населенню, тісну взаємодію і співпрацю поліції (міліції) із громадянським суспільством.

Такий стан речей, на нашу думку, тісно пов'язаний із поглядами щодо взаємодії держави і громадянського суспільства, їх взаємного впливу і взаємозалежності.

«Громадянське суспільство» є однією з основоположних філософських і суспільно-політичних концепцій, біля витоків якої стоять видатні мислителі усіх часів і народів. Зростання інтересу до неї останніми десятиліттями пов'язане як із пошуками нових форм соціальної взаємодії і соціального захисту в сталих, «старих» демократіях, так і з переходом до демократії нових країн, до яких, безумовно, належить і Україна [9, с. 19–20]. Розбудова громадянського суспільства в Україні є метою суспільного розвитку людства, засобом реалізації законних інтересів, прав і свобод людини і громадянина, ціллі діяльності держави, організації та функціонування всього механізму державної влади.

У науковій літературі існує декілька класифікацій підходів до розуміння сутності взаємодії правової держави і громадянського суспільства. Традиційно теорії взаємодії громадянського суспільства і держави систематизують таким чином:

1. Держава і громадянське суспільство як співпадаючі соціальні системи.

2. Держава і громадянське суспільство – різні соціальні системи, у взаємодії яких провідну роль відіграє держава, що контролює громадянське суспільство.

3. Держава і громадянське суспільство – різні соціальні системи, де держава виконує підпорядковану роль стосовно громадянського суспільства [10, с. 289; 11, с. 39].

У зв'язку з тим, що на сучасному етапі розвитку України людина (індивід), її права, свободи,

інтереси стоять у центрі всієї правової системи, на наш погляд, найбільш конструктивною з точки зору юридичної науки є остання зазначена модель взаємодії громадянського суспільства та держави.

Таким чином, громадянське суспільство і держава – взаємообумовлені, онтологічно пов'язані між собою феномени. Держава виступає як виконавець волі суспільства і з цією метою наділяється відповідними інструментами управління суспільними справами. Громадянське суспільство розташовується, образно кажучи, над державою, яка виконує його замовлення та відповідає на його запити [11, с. 39].

Іншими словами, правова держава не може існувати без громадянського суспільства, і навпаки – громадянське суспільство не може існувати без правової держави. Зазначені правові феномени взаємодіють. І їхній взаємний зв'язок має певні особливості, характерні риси, які, у свою чергу, залежать від форми (виду) політичного режиму держави.

Особливість взаємодії громадянського суспільства та держави при демократичному політичному режимі полягає в тому, що громадянське суспільство певною мірою підпорядковує собі державу і контролює її. Такого роду взаємовідносини впливають, на наш погляд, перш за все з принципів демократії.

Одним із основоположних принципів демократії є принцип народного суверенітету. Сутність принципу народного суверенітету полягає в тому, що народ є єдиним джерелом і верховним носієм влади в суспільстві.

Саме народ для задоволення власних потреб створює державу, її органи і делегує їм частину своїх прав із метою забезпечення гармонійного розвитку суспільства, його захисту та охорони. Тобто держава утворюється громадянським суспільством (народом) і є похідною від нього, вона у загальному вигляді являє собою механізм реалізації потреб людей і повинна слугувати їх інтересам, правам, свободам, а не навпаки.

З огляду на зазначене маємо підстави констатувати, що нова українська поліція як державний орган, котрий входить до складу механізму держави, априорі наділена владними повноваженнями (владою), які нібито належать громадянському суспільству. У зв'язку з тим законмірно впливає висновок, що поліцейські структури у процесі взаємодії із громадянсь-

ким суспільством мають діяти від його імені та в його інтересах.

Окремо звернімо увагу на те, що принципи організації та функціонування громадянського суспільства притаманні й інституту поліції. Отож серед основних функцій поліцейських структур є такий напрямок діяльності, як забезпечення безпеки в суспільстві. Ця функція поліцейських структур обумовлює і забезпечує функціонування і розвиток громадянського суспільства. Зважаючи на те, що, по-перше, дана функція закріплена на законодавчому рівні [12]; по-друге, поліцейські є частиною населення, суспільства, громадянського суспільства, а по-третє, держава і громадянське суспільство взаємопов'язані, є підстави стверджувати, що вказана функція належить як поліції, так і громадянському суспільству. Тобто окремі функції громадянського суспільства та поліції взаємопов'язані, і їх ефективне та якісне виконання певною мірою обумовлене взаємодією цих соціально-правових інститутів.

Підсумовуючи все вищевикладене, маємо підстави зробити певні **висновки**.

У сучасній юридичній літературі вчені-правознавці традиційно вважають громадянське суспільство і державу взаємопов'язаними та взаємозалежними правовими явищами. Держава утворюється громадянським суспільством (народом) і є похідною від нього. Вона є гарантом реалізації потреб громадянського суспільства і повинна слугувати його інтересам і потребам.

Нова українська поліція як державний орган, котрий входить до складу механізму держави, має діяти від його імені та в інтересах громадськості.

У пошуках оптимальної моделі функціонування нової української поліції і взаємодії її із громадянським суспільством учені-правознавці підтримують єдину точку зору: модель «служіння суспільству» є найпридатнішою для сучасного етапу розвитку правової держави і громадянського суспільства. У свою чергу, вчені, які не ведуть мову про обрання моделі функціонування поліції «служіння суспільству», одним із пріоритетних напрямків діяльності нової української поліції та її сутнісним призначенням визначають необхідність її соціалізації, орієнтацію поліцейських структур на функцію надання послуг населенню, тісну взаємодію і співпрацю поліції (міліції) із громадянським суспільством.

Список використаних джерел

1. Зозуля І. В. Європейська модель поліції (міліції) як мета сягання у реформування ОВС України: докторальний підхід [Електронний ресурс] / Зозуля Ігор Вікторович. – Режим доступу: <http://www.pravoznavec.com.ua/period/article/26650/%C7>.

2. Джурканин Т. Д. Кадровое обеспечение полиции США : монография / Т. Д. Джурканин, А. В. Негодченко, В. А. Сергеевич ; под ред. А. В. Негодченко. – Харьков : Изд-во Нац. ун-та внутр. дел ; Днепропетровск : Лира ЛТД, 2003. – 360 с.
3. Проневич О. С. Проактивна діяльність поліції (міліції) як складова сучасної парадигми охорони правопорядку / О. С. Проневич // Форум права. – 2011. – № 3. – С. 639–643 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2011_3_107.pdf.
4. Юнін О. С. Поліція в системі державних органів та забезпечення громадської безпеки / О. С. Юнін // Держава та регіони. Серія «Право». – 2013. – № 1 (39). – С. 59–63.
5. Астапенко П. Н. Конституционно-правовые основы деятельности полиции (милиции) стран Европейского Союза и Российской Федерации (сравнительно-правовой анализ) : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.02 / Астапенко Павел Николаевич. – М., 2009. – 60 с.
6. Свон Р. Д. Эффективность правоохранительной деятельности и ее кадровое обеспечение в США и России / Рональд Дэвид Свон ; под общ. ред. В. П. Сальникова. – СПб. : Алетейя : С.-Петербург. ун-т МВД России, 2000. – 288 с.
7. Гаврилюк Т. Становлення відносин між поліцією та населенням у європейських країнах: історичні передумови та сучасні тенденції / Тетяна Гаврилюк // Вісник Академії управління МВС. – 2010. – № 3 (15). – С. 56–63.
8. Кріцак І. В. Теоретико-правовий аналіз існуючих моделей функціонування поліції та проблема реалізації функції надання послуг населенню органами внутрішніх справ / І. В. Кріцак // Право і Безпека. – 2013. – № 1 (48). – С. 23–28.
9. Бойчук М. А. Влада і громадянське суспільство: механізми взаємодії : монографія / М. А. Бойчук. – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2007. – 211 с.
10. Скакун О. Ф. Теория государства и права : учебник / О. Ф. Скакун. – Харьков : Консум ; Ун-т внутр. дел, 2000. – 691 с.
11. Костючков С. К. Громадянське суспільство і держава : політико-правові та соціальні аспекти взаємодії / Костючков С. К. // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили]. Серія: Політологія. – 2012. – Т. 182, Вип. 170. – С. 38–41.
12. Про Національну поліцію : закон України від 2 лют. 2015 р. № 580-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 40–41. – Ст. 379.

Надійшла до редколегії 01.10.2015

СУБОТА С. И. СОВРЕМЕННЫЕ НАУЧНЫЕ ПРЕДСТАВЛЕНИЯ О ВЗАИМОДЕЙСТВИИ ГРАЖДАНСКОГО ОБЩЕСТВА И ПОЛИЦЕЙСКИХ СТРУКТУР

Проанализированы современные научные представления о взаимодействии гражданского общества и полицейских структур. Установлено, что в поисках оптимальной модели функционирования новой украинской полиции и взаимодействии её с гражданским обществом учёные-правоведы поддерживают единую точку зрения: модель «служения обществу» является наиболее соответствующей требованиям современного этапа развития правового государства и гражданского общества в Украине.

Ключевые слова: гражданское общество, общество, правоохранительные органы, полиция, милиция, полицейские структуры.

SUBOTA S. I. MODERN SCIENTIFIC IDEAS CONCERNING THE INTERACTION OF CIVIL SOCIETY AND POLICE STRUCTURES

The current scientific ideas about the interaction between civil society and police structures are analyzed.

It is found out that modern scholars in the field of law consider civil society and the state traditionally interrelated and interdependent legal phenomena. It is proved that the state is created by civil society (people) and derives from it. It is the guarantor of the implementation of needs of civil society and must serve its interests and needs. The new Ukrainian police as a state agency, which is a part of the mechanism of the state, has to act on its behalf and in the interest of the public.

Special attention is paid to the fact that in the search for the optimal model of the new Ukrainian police functioning and its interaction with civil society scholars in the field of law maintain a single point of view: the model of «service to the public» is the most suitable for the modern stage of development of the rule of law state and civil society. It is emphasized that the scholars, who do not keep talking about electing the model of police «service to the public», determine the need of its socialization, orientation of police structures on the function of providing public services, close cooperation and interaction between police (militia) and civil society as one of the priorities of the new Ukrainian police and its essential purpose.

Keywords: civil society, society, law enforcement agencies, police, militia, police structures.